

Симпозиум за делото на словенските просветители Кирил и Методиј

На 23, 24 и 25 овој месец, во Скопје, се одржа симпозиум „1100-годишнина од смртта на Кирил Солунски“, во организација на Македонската академија на науките и уметностите.

По тој повод, на 22 беше отворена изложба на стари ракописи, сопственост на повеќе установи од Скопје: Архивот на Македонија, Народната и универзитетска библиотека, Филозофскиот факултет, Скопската митрополија. На изложбата беа прикажани 29 ракописи, пишувани на пергамент и хартија, датирани од XIII до почетокот на XX век. Меѓу нив се наоѓаа: 3 пергаменти од Октоих од XIII век, македонска редакција; стихуван Пролог за летната половина од годината, од крајот на XIV век и почетокот на XV век, српска редакција; Литургиски зборник од XV век, српска редакција; пергаментно Четвороевангелие од Краговската школа, датирано во XIV век, и др.

На 23 изутрина симпозиумот го отвори претседателот на Македонската академија на науките и уметностите — Блаже Конески, во присуство на Методија Антов, потпретседател на Републичката конференција на ССРНМ, г. Доситеј, архиепископ на Македонската православна црква, академикот Благој Попов, ректор на Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје, академикот Марко Костренчиќ, претставник на Југословенската академија на науките и уметностите, академикот Милко Кос, претставник на Словенчката академија на науките и уметностите, Томислав Чокревски, републички секретар за образование, наука и култура на СРМ, и др.

Со овој научен собир Македонската академија на науките и уметностите направи значаен обид да се изнесат резултатите од проучувањето на делото на Кирил и Методиј, до кои дошла целата југословенска наука.

Работата на симпозиумот се одвиваше во две секции. Во својот реферат академикот Харалампие Поленаковиќ зборуваше за дипломатското значење на мисиите на Кирил и Методиј, со особен осврт на Моравската мисија, додека рефератот на Ѓ. Сп. Радоичиќ се однесуваше до Кирил и Методиј и до почетоците на словенската писменост. За положбата на Македонија во IX век, учесниците на симпозиумот можеа да добијат поопширни познавања преку рефератот на С. Антољак. „Охридската архиепископија и мисијата на словенските апостоли врз основа „Ordo episcoporum“ во Париз, gr. 880“ беше насловот на рефератот на Р. Љубинковиќ. Во својот реферат Б. Ристовски се задржа на некои прашања околу појавата на христијанството и писменоста кај македонските Словени. Ј. Погачник зборуваше за словенската средновековна писменост и кирилometодиевската традиција.

Во лингвистичката секција ги прочитаа своите реферати од областа на јазикот: М. Павловиќ, Р. Колариќ, Д. Брозовиќ, Ј. Врана, О. Недельковиќ.

Попладнето беа прочитани рефератите од областа на историјата на уметноста: М. Љубинковиќ (Одрозот на култот на Кирил и Методиј во балканска средновековна уметност; П. Миљковиќ (Црквата Св. Константин од с. Свеќани); К. Балабанов (Словенските просветители Кирил и Методиј во делата на македонските иконописци од XIX век) и Ц. Грозданов (Односот меѓу портретите на Климент Охридски и Климент Римски во живописот од првата половина на XIV век).

Во секцијата Б прочитаа реферати: Р. Лалиќ, М. Кравар, Х. Куна и О. Јашар.

Вториот ден на симпозиумот се чувствуваа истата работна атмосфера како во изминатиот. Изутрината прочитаа реферати Ѓ. Трифунковиќ, Б. Грабар, М. Франчичевиќ, Б. Алексова, Б. Бошковски, а рефератот на С. Троицкиј го прочита

В. Мошин. На симпозиумот учествуваа со реферати уште: В. Илиќ-Илијашевиќ, Ј. Братулиќ, З. Расолкоска-Николовска, Д. Стефанија, а во секцијата Б: М. Лукиќ, Р. Угринова-Скаловска, П. Илиевски, Ж. Михаиловиќ, Љ. Штовљанин-Горѓевиќ, Д. Богдановиќ, М. Пантелиќ, А. Младеновиќ, З. Курзова, М. Миовски.

Во палеографската секција беа прочитани рефератите во врска со описи на стари споменици од: М. Веселинов, Б. Стипчевиќ, В. Папазисовска, В. Антиќ, Г. Георгиевски.

Симпозиумот продолжи со работа на 25 во Штип. Покрај рефератите прочитани во секцијата А од: Д. Шопов, Б. Панов, Љ. Василев-Стефоска и Н. Този, во секцијата Б го прочита својот реферат „Словенските натписи на фреските во Македонија“ академикот Б. Конески. Рефератот на В. Мошин носеше наслов: Палеографско-правописни норми за јужнословенските ракописи од пергаментниот период“, а на Д. Стефановиќ: „Ексфонетска нотација во старословенските ракописи“.

Според имињата на учесниците на симпозиумот, се гледа дека зеле учество научни работници од сите југословенски универзитетски центри: слависти, историчари и историчари на уметноста. Делото на браќата Кирил и Методиј се осветли од повеќе аспекти. Изнесените факти придонесоа да се расветлат повеќе моменти во врска со создавањето на словенската писменост. Се укажа на околностите за создавањето на културната традиција кај Словени. Уште еднаш се потврди дека јазикот на кој браќата Кирил и Методиј ја создале азбуката и ги превеле книгите бил говорот на македонските Словени околу Солун, во IX век.

Попаднето учесниците на симпозиумот ги посетија ископините на старото место Баргала, кај. с. Горен Козјак (до Штип), кое се смета како средиште на значајни настани од историјата на македонските Словени

В.

Соработка на Скопскиот универзитет „Кирил и Методиј“ со Универзитетот во Воронеж (СССР)

Во склопот на манифестациите што го обележаа јубилејот на Скопскиот универзитет влегува и гостувањето на ректорот, проф. д-р Валентин Пименович Мелешко и деканот на Историскиот факултет, доц. д-р Владимир Василиевич Гусев од Вороњешкиот државен универзитет и склучувањето договор за меѓусебна соработка на двата универзитета.

Д-р Владимир Василиевич Гусев одржа предавање пред студентите и професорите на Катедрата за историски науки при Филозофскиот факултет под наслов — Системот на хуманитарното образование на Вороњешкиот универзитет —, во кој беа опфатени и податоци за неговиот 50-годишен развој.

Вороњешкиот државен универзитет е создаден прв по победата на Октомвриската револуција во Русија. Инспириран од идеалите на великиот

Октомври, во текот на неговото постоење, заедно со многубројните универзитети на СССР, придонесува во гигантското чекорење на советската наука и култура.

Договорот за меѓусебна соработка се склучи на 23 април 1969 година. За нас тој не претставува само средство што ќе ни овозможи здобивање нови сознанија, на сите полиња на дејствувањето на Универзитетот, туку истовремено и доказ за афирмацијата нашиот Универзитет надвор од границите на нашата татковина, што во крајна инстанца значи и афирмација на македонската нација.

Договорот, склучен во духот на рамноправна соработка и меѓусебно почитување, ќе придонесе за потемелно заемно запознавање и јакнење на односите меѓу нашите народи.

М.